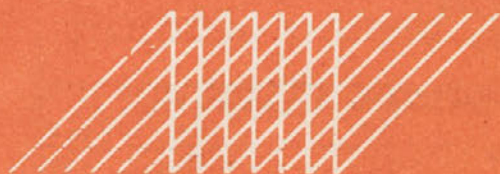

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

ŠTEVILKA 2 LETO XV FEBRUAR 1987

ČESTITAMO OB 8. MARCU - DNEVU ŽENA

Poslovanje DO Novoteks v letu 1986

1. Delovna sila

V letu 1986 nas je bilo po posameznih temeljnih organizacijah in delovni skupnosti zaposlenih naslednje število delavcev:

Pred. Metlika	361
Tkanina	879
Konf. Novo mesto	256
Konf. Vinica	315
Konf. Prnjavor	303
Konf. Trebinje	759
Trgovina	125
DSSS	313
SKUPAJ DO	3.311

Povprečno število zaposlenih je samo za 9 delavcev večje, kot smo načrtovali. V primerjavi z letom prej pa se je število zaposlenih povečalo za 15%, predvsem na račun konfekcija PIONIR PRNJAVOR, ki se je v letu 1986 priključila k Novoteksu.

2. Proizvodnja

Proizvodni plani so doseženi v konfekcijah Novo mesto (109%), Vinica (106%) in Trebinje (111%), v konvertirnici (107%), barvarni (104%), predilnici Novo mesto, pripravi (105%) in pletilnici (108%), v ostalih obratih oz. TO pa proizvodnih planov niso dosegli. Tako so v metliški predilnici dosegli plan 98-odstotno, v apreturi 91-odstotno in v Konfekciji Pionir Prnjavor 92-odstotno.

V letu 1986 je bilo proizvedeno 1.566 ton klasične preje, 124 ton mikane preje in 12 ton efektnih sukancev, 3.200.400 m tkanin in pletenin ter 2.222.700 kosov konfekcijskih izdelkov. TO Trgovina je dosegla 2.348 milijonov bruto realizacije, kar je za 39% več od plana.

3. Prodaja

V metraži je bilo prodanih 3.352.400 m tkanin in pletenin, od tega 2.313.500 na domačem in 1.038.900 m na tujem trgu. Na domačem trgu je plan prodaje dosežen 98-odstotno, v izvozu pa samo 73-odstotno. Prodane je bilo tudi 38 ton razne preje. Vse štiri konfekcije so prodale 2.193.000 kosov konfekcijskih izdelkov, od tega kar 1.398.000 kosov oz. 64% v izvoz in 795.000 kosov oz. 36% na domače tržišče.

4. Produktivnost

Produktivnost, merjena z izdelki, proizvedenimi v efektivni uri, je v primerjavi z letom 1985 porasla v konvertirnici za 11%, v barvarni za

25%, v pripravi za 2%, v tkalnici za 1%, v pletilnici za 17% in v konfekcijah: Novo mesto za 7%, v Vinici za 14% in v Trebinju za 3%; v ostalih obratih oz. TO je bila produktivnost nižja, in sicer v Pred. Metlika za 6% in v apreturi za 5%.

5. Izostanki zaradi bolezni in porodniškega dopusta

Izostanki so se v primerjavi z letom prej povečali za 20%. Največje povečanje beležimo pri porodniškem dopustu — 47%, bolezni do 30 dni so se povečale za 14%, medtem ko so se bolezni nad 30 dni zmanjšale za 11%. Odstotek izostankov, izračunan na celotni fond delovnega časa, znaša 6,6 za bolezenske izostanke in 5,6 za porodniško. Skupni odstotek je torej 12,2.

Če razvrstimo posamezne TO po višini bolezenskih izostankov, je na 1. mestu konfekcija Trebinje s 16,1, potem konfekcija Novo mesto s 15,5%, sledijo: konf. Prnjavor s 12,4%, Tkanina s 11,4%, Predilnica Metlika z 9,2%, Trgovina z 8,7% in DSSS z 8,5 odstotka.

Na račun teh izostankov smo v letu 1986 izgubili 906.350 ur, kar pomeni, da vsak dan ni bilo na delu 413 delavcev.

6. Nadurno delo

V letni plan za leto 1986 smo zapisali, da bomo opravili 113.920 nadur, vendar je dejansko število opravljenih nadur mnogo višje in znaša 171.034, kar je za 50% več, kot smo načrtovali. Največ nadur je bilo opravljenih v TO Tkanina — 111.508 ur oz. 73% več, kot je predvideval plan. V primerjavi z letom 1985 je bilo v DO opravljenih za 34% več nadur kot leto poprej. Če preračunamo število opravljenih nadur v delavce, ugotovimo, da smo opravili nadur za 78 delavcev.

7. Osební dohodki

Vsi se zavedamo, da so od našega dela in od naših poslovnih rezultatov odvisni tudi naši osebni dohodki. Želeli bi, da bi le-ti naraščali hitreje kot življenjski stroški, vendar ni vedno tako. Kakšne osebne dohodke smo imeli v letu 86, pa si pogledajmo v naslednji tabeli:

	povprečni OD 1985	povprečni OD 1986	Ind 86/85
Pred. Metlika	40.974	92.836	227
Konvertirnica	43.934	100.093	228
Barvarna	41.035	102.673	250
Predilnica NM	39.699	95.442	240
Priprava	37.412	90.956	243
Tkalnica	41.323	101.591	246
Apertura	37.793	95.230	252
Pletilnica	45.538	111.256	244
IVS	50.171	113.717	227
SS-tkanine	54.212	119.838	221
Skupaj Tkanina	40.281	98.641	245
Konf. Novo mesto	36.639	91.286	249
Konf. Vinica	36.333	88.285	243
Konf. Trebinje	44.160	94.574	214
Konf. Prnjavor	—	52.020	—
Trgovina	45.319	119.082	263
DSSS	49.854	117.029	235
DO Novoteks	41.740	93.926	—
DO Novoteks (brez Prnjavora)	41.740	98.171	235

Rast povprečnih neto osebnih dohodkov je 135-odstotna, vendar pa so naši osebni dohodki v primerjavi s povprečjem tekstilne industrije Slovenije še zmeraj nižji. Izdelovalci preje in tkanin v Sloveniji so imeli že za enajst mesecev povprečni OD 99.295

din, proizvajalci konfekcije pa 91.953 din.

Zanimiv je tudi podatek o najvišjem in najnižjem povprečnem osebnem dohodku ter razmerje med njima. Po posameznih temeljnih organizacijah je slika naslednja:

najnižji OD	najvišji OD	razmerje	
Pred. Metlika	64.876	201.791	1 : 3,1
Tkanina	66.652	199.378	1 : 3,0
Konf. Novo mesto	67.842	191.077	1 : 2,8
Konf. Vinica	62.454	177.154	1 : 2,8
Trgovina	91.074	207.789	1 : 2,8
DSSS	65.557	255.126	1 : 3,9

V vseh temeljnih organizacijah in DSSS prejemo najnižje OD čistilke prostorov, najvišje OD pa direktorji tozdov in v skupnih službah trgovski zastopniki.

8. Zunanje-trgovinsko poslovanje

Izvoz

DO NOVOTEKS je v letu 1986 izvozila na konvertibilno področje za 7.335.000 \$ tkanin in konfekcijskih izdelkov, kar pomeni, da je plan dosežen samo 82-odstotno. Tudi v primerjavi z letom 1985 je bilo za 5% manj izvoza kot leto prej. Od skupnega izvoza je 59% konfekcijskega dela in 41% metražnega.

Na klirinško področje oziroma v Sovjetsko zvezo je TO TKANINA izvozila še za 1.754.500 Cl \$ tkanin, kar je toliko, kot smo načrtovali.

Uvoz

S konvertibilnega trga je celoten Novoteks uvozil za 6.650.000 \$ surovin, reprodukcijskega materiala in rezervnih delov, kar je za 2% več od plana, ter za 2.403.000 \$ opreme. Od tega je za 1.706.000 \$ opreme iz mednarodnega (IFC) kredita za TO predilnica Metlika in Tkanina.

Zaloge končnih izdelkov

31. 12. 1986 je imela METRAŽA na zalogi 421.000 m tkanin in pletenin, kar pomeni, da so se zaloge v primerjavi z letom 1985 zmanjšale za 30%.

Vse štiri konfekcije pa so imele na zalogi 141.400 kosov konfekcijskih izdelkov oziroma za 15% manj kot leta 1985.

To bi bilo o poslovanju za leto 1986, kakor je razvidno iz fizičnih kazalcev, finančni rezultati pa bodo znani konec februarja, ko bomo oddajali zaključni račun in bodo objavljeni v naslednji številki.

MARTINA MAKŠE

Poročilo o dosedanjem delu IOS TOZD Konfekcija I

IOS TOZD konfekcija I je začel z delom 19. 11. 1985. Takoj na začetku smo si zastavili smernice in razdelili naloge med člane IOS. Za informiranje je bila zadolžena Sonja Mitag, za izobraževanje Smilja Pavlin, za disciplinske postopke Anica Obradovič, za blagajnika Ljubica Paprica, za podpredsednika Josipa Dobrinič.

Prva največja naloga IOS je bila dokončno evidentiranje novih kandidatov za samoupravne organe in delegacije SIS.

Izpeljana je bila precej široka akcija, ki jo je vodil IOS do volitev 13. 3. 1986.

Redno smo skupaj z ostalimi DPO obravnavali poslovanje TO in DO, dajali svoje predloge, ki so bili v glavnem posredovani na DS. Obravnavali smo vse disciplinske postopke, ki so bili napisani zoper delavce TO Konfekcija I. Naša ugotovitev, obenem pa tudi predlog, ki smo ga posredovali, je bila, da se premalo kaznujejo delavci z večjimi odgovornostmi in nalogami in prevečkrat za vsako malenkost delavec, ki je vezan na normo.

Na naših sestankih je bila največkrat glavna tema premik OD. Glede tega še vedno nismo zadovoljni, saj smo kot

panoga žal vedno bili in smo še zapostavljeni v občini in republiki. Vse premalo je prišlo do izraza pravo nagrajevanje po delu, zato bo ostala to ena od pglavitnih nalog tudi pri nadaljnjem delu.

Kljub poskusom, da bi se v Novoteksu končno naredila nova reorganizacija (sistemizacija) delovnih mest, pa še ne vidimo kmalu takšne rešitve, zato bo to potrebno (tako smo se dogovorili) nagrajevanje dopolnjevati z dodatnimi stimulacijami.

Delegati posameznih skupin, ki so člani IOS, so o delu IO vedno poročali tem skupinam. Vsaj v večini skupin se je začela ta praksa. Tako so delegati, vsaj večina njih, le začeli opravljati svoje funkcije.

Organizirali smo tudi nabavo ozimnice. Menimo, da bi bilo interesov več, če bi bila možnost nabave na več obrokov. Zato pozivamo konferenco sindikata in vodstvo, da nam to v bodoče omogoči.

Organizirali pa smo tudi izlet oziroma strokovno ekskurzijo, in sicer na željo večine delavcev, v naš TOZD Prnjavor.

Odzvali smo se pri humanih akcijah, tako smo obdarili otroke, katerih mamice so delale včasih pri nas in so ostali sami.

OBVESTILO

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Novo mesto je 5. februarja 1987 v Dolenjskem listu objavila razpis za zbiranje vlog prosilcev za uvrstitev na prednostne liste upravičencev do solidarnostnih stanovanj.

Prosilci za uvrstitev na prednostno listo upravičencev do solidarnostnih stanovanj prejmejo obrazce za vloge pri strokovni službi Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Novo mesto, Novi trg 6/II., soba št. 55, kjer dobijo tudi vsa potrebna pojasnila.

Vloge prosilcev sprejema strokovna služba Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Novo mesto do vključno 6. marca 1987. Vse vloge, vložene po tem datumu in nepopolne vloge prosilcev, ki jih kljub pozivu ne bodo dopolnili, bodo zavrjene.

POSEBNO OBVESTILO

Upravičenci z dokončne prednostne liste za solidarnostna stanovanja iz leta 1985, katerih stanovanjsko vprašanje še ni bilo rešeno do objave, morajo ponovno vložiti vlogo z vsemi zahtevanimi potrdili in izjavami. Sedaj veljavna prednostna lista bo prenehala veljati s sprejemom nove prednostne liste po tem natečaju.

DARJA NOVINEC

Ob smrti naše sodelavke smo zbrali precej sredstev in denar nesli tudi njenima otrokoma.

Še vedno pa se dogaja, da predlogi, ki jih dajemo posameznim službam in komisijam, ostanejo samo na papirju. V bodoče se bo potrebno bolj potruditi in vztrajati, da bodo naši predlogi obravnavani in tudi upoštevani.

Večkrat je bila žgoča tema naših pogovorov tudi družbena prehrana. Z več sklepi smo hoteli to problematiko vsaj

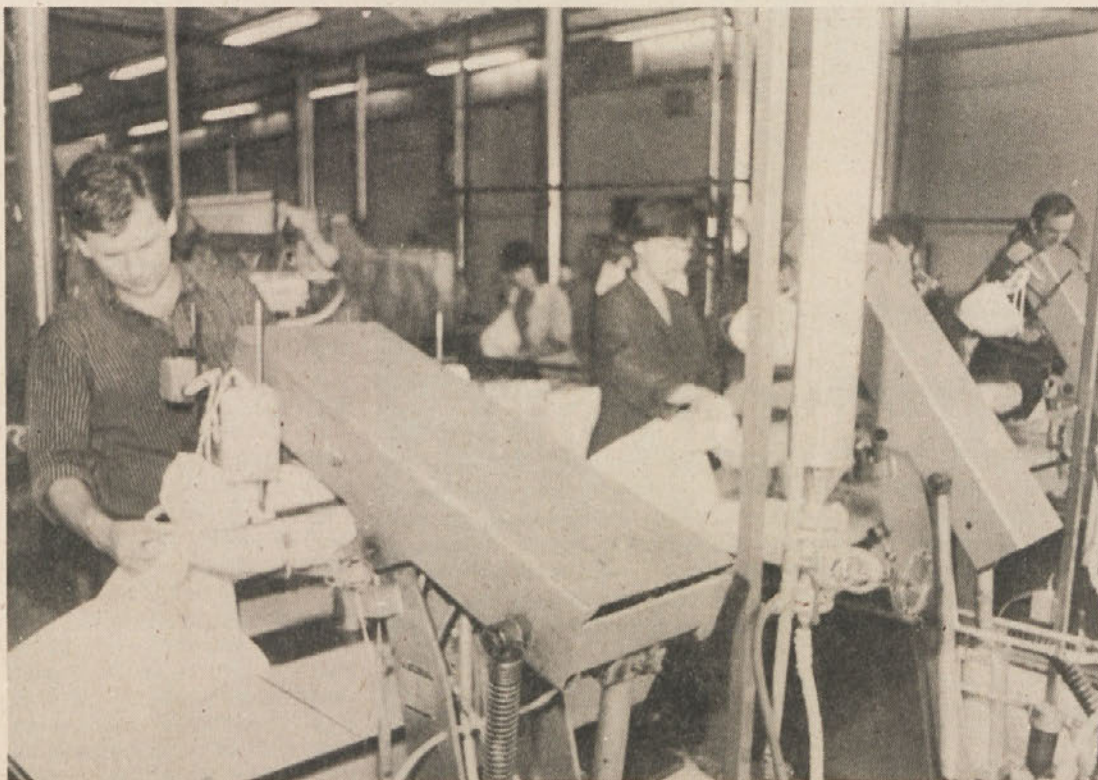
delno razrešiti. Mislimo, da se je vsaj delno to začelo ureničevati z nanovo odprtim delovnim mestom kuharja. Upamo, da se je stanje vsaj malo izboljšalo (kakovost) in da se še bo.

Zavedamo se, da je glede na ekonomsko situacijo, v kateri smo, pred nami je še vedno obdobje kriz. Ob krizah ne bomo smeli zapirati oči, zato je tudi vsak predlog za boljše delo IO dobrodošel, kritika, še posebej neobjektivna, pa delo kvečjemu poslabša. Vsakemu izmed nas, ki smo člani sindikata, je odprta pot do uveljavljanja svojih pravic in boljšega dela.

Zavedamo pa se tudi, da smo kadrovsko še zelo šibki. Z dodatnim šolanjem nam je uspelo pridobiti nekaj novih tehnikov, ki bodo z leti prakse prevzeli odgovorna dela.

Prešibki smo tudi s kadri za odgovorne funkcije v DPO, brez katerih sistema ne moremo peljati dalje. Taka področja so sindikat, DS, ZK, ZSMS itd. Žal se še vedno vrtime v začaranem krogu z nekaj ljudmi, zato bi morala ta vrsta izobraževanja biti v bodoče ena glavnih nalog. Prav gotovo bi vsak od nas vodil ali si predstavljal delo sindikata po svoje. Občni zbor sindikata je pravo mesto, da koga izmed nas tudi zamenjamo, če se zdi, da dela ne opravlja zadovoljivo, pa naj bo to predsednik ali kateri drug član IOS.

ZDENKA ŽIDANIK

Njegovo veličanstvo lenuh

O tem, da je naša delovna storilnost nizka, o tem, da imamo na desettisoče sodobnih strojev, a so v prvi izmeni izkoriščeni samo 45-odstotno, v drugi 23-odstotno, v tretji pa komaj 6-odstotno, in o tem, da v Jugoslaviji delamo samo polovico delovnega časa, pri nas že vrabci čivkajo.

Vrabci o tem čivkajo že vsaj dvajset let, a se nič ne spreminjajo. Ob najnižji delovni storilnosti v Evropi seveda ne moremo zdrkniti še nižje, vendar ob vsem tem naši delovni ljudje ne nehajo na vse kriplje tarnati, da imajo majhne plače in ne morejo loviti inflacije za rep. Povprečen zaposlen Jugoslovčan je prepričan — na dnu svojega zmanipuliranega srca — da ga izkoriščajo, da ga ropajo, tako država kakor SISI in mednarodni monetarni fond, in da je to edini razlog za zniževanje njegove življenjske ravni. On sam seveda ni ničesar kriv.

Povprečen Jugoslovčan izdela blago, ki je dvakrat dražje od tistega, ki ga izdela delavec v zahodni Evropi — ker dela dvakrat slabše kot katerikoli delavec v državah s tržnim gospodarstvom, a je pripravljen tudi stavkati ter terjati svojo pravico, da mora dobiti tako plačo, kot je evropska. Mi pa ga, samo zato, ker se bojimo večjih socialnih nemirov, leto za leto žgečkamo po podplatih, se mu prilizujemo in mu dvorimo. In kadar se stvari zapletejo, mu kratkoma dovolimo, da si dvigne plačo ne glede na to, ali jo je zaslužil ali ne. In tako vsi skupaj živimo vedno slabše in stopamo po poti, ki je nihče od nas ne pozna.

Pri nas lahko prav vse razvrednotimo, vse je dovoljeno: vse stroške (če so to stroški) je mogoče zmanjšati — mogoče je zmanjšati tudi katastrofalno nizke prispevke za izobraževanje, zdravstvo, socialno, znanost in kulturo. Le njegovo veličanstvo lenuh je v Jugoslaviji nedotakljivo. Bog-nedaj, da mu kdo ne bi dal plače, ki je ni zaslužil, bogne-daj, da bi mu kdo zamrznil to plačo!

Tega svojega privilegirane-ga položaja se zaveda vsak naš delavec. Če vprašate našega delovnega človeka — recimo za potrebe televizije ali kake raziskave — koliko dela, vam bo odkrito povedal: malo delam, tako kot večina mojih sodelavcev. Kadarkoli razložiš

kakemu našemu človeku, da praviloma s častnimi izjemami v vsaki delovni organizaciji dolga leta živi in dobiva plače najmanj dvajset odstotkov takih, ki svojih osebnih dohodkov ne zaslužijo in imamo torej v državi skoraj poldrugi milijon zaposlenih, ki niso zaposleni, se bo s tem strinjal. Dejal bo: lahko bi odpustili skoraj vsakega četrtega zaposlenega, tega ne bi opazil niti vratar pri tovarniških vratih. A vendar nihče nikogar ne odpusti.

Temu kultu lenobe, tej nadotakljivi socialistični pravici, da dobivaš plačo tudi tedaj, ko

proizvajaš same izgube, gre brez dvoma neznosno na roko še vedno zelo razširjeno navno (toda hkrati tudi zelo nevarno) politično prepričanje, da je odnos do dela mogoče spremeniti z apeliranjem na domoljubje in govorjenjem o lepi prihodnosti, vplivanjem na zavest delovnih ljudi in mobilizacijo aktivistov, ne pa z gospodarskim motiviranjem in ekonomsko prisilo.

Pri tem ponujajo enega najbolj neproduktivnih prispevkov k iskanju poti do boljšega in produktivnejšega dela naši vsakdanji brezštevilni znanst-

veni in paraznanstveni simpoziji, posvetovanja in drugi sestanki na temo delovne storilnosti, na teh zborovanjih kličejo delovnemu ljudstvu, naj stopi v vrste nekakšnega vseljudskega gibanja za zvečanje storilnosti, kakor da gre za ideološko kategorijo in kot da je mogoče polovično delo izboljšati s sklicevanjem na visoke ideale.

Delovne storilnosti in sploh boljšega odnosa do dela ni mogoče doseči z nikakršnim sklicevanjem na zavest in z nikakršnim domoljubnim gibanjem. Če bi bilo to namreč mogoče, bi bila Jugoslavija najproduktivnejša država na svetu. Ljudje bodo bolje delali samo tedaj, če bodo bolje motivirani, samo tedaj, če bodo morali bolje delati, če bo lenoba ustrezno kaznovana, delo pa ustrezno nagrajeno, in le takrat, če bo delovni človek končno spoznal, da je mogoče zaradi lenobe izgubiti delo, ker na njegovo delovno mesto čakajo tisoči in tisoči mladih, izobraženih in sposobnih ljudi, ki hočejo delati in zaslužiti.

Človeku se zazdi, da so vse to reči iz abecede politične ekonomije, zazdi se mu, da tu res ni več mogoče povedati nič novega, razen da začnemo resnično uresničevati stokrat sprejete partijske in druge sklepe. Vendar očitno ni tako. Če bi bilo namreč to jasno tistim, ki bi jim moralo biti jasno, ne bi bili tam, kjer smo. Še naprej nadziramo samo cene (ki pa kljub temu divjajo), ne nadziramo pa osebnih dohodkov, da bi bili odvisni od storilnosti. Pri nas še naprej, pet let po sprejetju tako imenovanega stabilizacijskega programa (bolje bi bilo, če bi se imenoval »revizijski program«, zakaj kakšen smisel neki ima stabilizirati lenobo in dosedanje stanje), izvajamo tako imenovano dogovorno ekonomijo, ki nas je skoraj stala glavo, še vedno se izogibamo sporom s slabimi delavci in slabimi podjetji, še vedno najdemo milijon izgovorov za zaposlene, zakaj jim za njihovo lenobo dajemo še večje plače.

Še zmeraj se pripravljamo, ali potrebujemo več trga ali več ideologije. Cilj naše skupne pameti je še naprej usmerjen k iskanju lukenj v zakonih in izumljanju načinov, kako bi čim lepše živeli in čim manj delali. Najvišji ideal našega človeka je, da dobi čim večjo plačo in čimprej odide, če je le mogoče, v nezaslužen pokoj. Vsa Jugoslavija bi najraje videla, da bi sprejeli samo tisti drugi del komunistične vizije,

TEMU SE REČE — ODNOS DO DELA

Temu, kar vidimo na naši sliki, res lahko rečemo odnos do dela in delovna zavest hkrati. Delavci južnokorejskega koncerna Daewoo v Seulu zapojejo vsako jutro pred začetkom dela tovarniško himno, pri čemer si razgalijo prsi. Vsak delavec, ki dobi delo v tem koncernu, podpiše pristopno izjavo — nekakšno prisego — v kateri je poudarjeno, da se bo po svojih močeh trudil, da bi bila njegova tovarna uspešna na svetovnih tržiščih. Po vzoru bližnje Japonske to mnogim južnokorejskim tovarnam tudi res uspeva!

to je, da vsak dobi, kolikor potrebuje.

Kako to, da nepreklicno ne moremo dojeti, najprej na ravni naše politike in države,

potlej pa tudi na ravni delovnih ljudi, da bi si dober način za življenje brez dela že zdavnaj izmislili v visoko ravni državah po vsem svetu, če bi

tak način obstajal. Toda tam delajo na vso moč, spodbujajo in nagrajujejo vsako delo, ki je ustvarjalno in prinaša dobiček. Ali moramo mi pasti

čisto na dno, da nam bo potem spoznanje z vrha treščilo na glavo?

ZVONE PRESKAR

Posvet o beneficiranem stažu za tekstilne delavke

LE OBLIŽ ZA ŠTEVILNE KRIVICE

Še naprej ostaja vprašanje, ali za določena dela v tekstilni industriji zagotoviti beneficirano delovno dobo ali ne: gre za približno 700 delavk, ki v tekstilni industriji opravljajo dela v najtežjih razmerah, in sicer predenje, tkanje in barvanje. To delo je stoječe, zahteva prisilno držo in poteka v hitrem delovnem ritmu v treh izmenah. To so bili razlogi za zahtevo po beneficiranem stažu za predice, tkalke in barvarke.

Posvetovanje znanih izvedencev za varstvo pri delu, medicino dela, izvršnega sveta pa tudi predstavnikov združenega dela v kranjskem Tekstilindusu v tem pogledu ni prineslo kakšnih dokončnih sklepov, je pa vendarle precej osvetlilo tiste nejasnosti, ki so zadnji čas med tekstilnimi delavkami dvigovale temperaturo. Prevladala je ugotovitev, da je strokovno gradivo, ki naj bi podprlo ali ovrglo zahteve po priznanju zavarovalne dobe, ki se šteje s povečanjem, dejansko pomanjkljivo in ga bo zato treba dopolniti. To bo tokrat že drugič.

Luknje v raziskavi

Raziskava, ki jo je leta 1984 pripravil za tekstilne delavce iz vse Jugoslavije Inštitut za sociologijo in psihologijo dela iz Niša, je namreč za slovenske razmere zares pomanjkljiva in z njo niso bili zadovoljni niti na Hrvaškem niti v Vojvodini. Tudi dodatna raziskava ni prinesla vseh potrebnih podatkov, ker jih preprosto ni in jih bodo morali po tekstilnih delovnih organizacijah po Sloveniji šele izbrskati. »Z nobenim zahtevkom se nismo toliko ukvarjali kot ravno s tem,« je povedal prof. dr. Stanko Lajevac, predsednik strokovne komisije pri skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije.

Ta zahtevek po beneficiranem delovni dobi v tekstilni industriji za predice, tkalke in barvarke je postavil republiški odbor sindikata delavcev tekstilne in usnjarske industrije Slovenije. Pozitivno so se doslej izrekli za beneficirano dobo na tem področju v Srbiji, Makedoniji, Bosni in Hercegovini, medtem ko drugod, tako kot v Sloveniji, še pripravljajo gradivo.

Predlagatelj predvsem ni prepričljivo dokazal tega, da so škodljivosti pri tistih delih, za katera se zahteva zavarovalna doba s povečanjem, zares tolikšne, da morajo delavci v veliko večjem odstotku kot v drugih gospodarskih dejavnostih v invalidsko upokožitev in da jih le malo doseže »normalno«, to je starostno pokojnino. Iz statističnih podatkov v strokovnem gradivu je razvidno celo nasprotno, saj je invalidskih upokožitev v tekstilni industriji dejansko manj kot povprečno v vseh gospodarskih dejavnostih v Sloveniji.

V strokovni dokumentaciji tudi ni podatkov o poklicnih boleznih, torej o tistih, ki bi kazale na vso težavnost delovnih razmer. Prav tako

niso nikjer izmerili kemične škodljivosti.

Stopnja invalidnosti

Oglejmo si nekaj zbranih podatkov. Stopnja invalidnosti je na primer pri barvarkah 2,6-odstotna, pri tkalkah dvoidstotna in pri predicah enoodstotna, medtem ko je v vsej tekstilni industriji 0,60-odstotna, kar je manj od povprečja v Sloveniji. Kot smo slišali na posvetu v Kranju, v delovnih organizacijah ugotavljajo, da je pri njih dejansko stopnja še enkrat večja, saj v analizi niso upoštevali tega, da so delavke premestili v druge oddelke, ko niso mogle več opravljati prvotnih del. Premestili so jih predvsem v razne vrste šivalnic, ki so jih v preteklosti odpirali ravno za te namene.

Zanimiv je podatek, ki ga je navedel predsednik iz Tekstilindusa: v njihovi delovni organizaciji sta v zadnjih petih letih odšli kar dve tretjini zaposlenih v pokoj

kot invalidi ali pa so jih premestili na lažja delovna mesta. To pomeni, da se je le tretjina zaposlenih upokožila v normalnih razmerah.

Sicer pa so same delovne organizacije naredile veliko napako, ker niso redno vodile pregleda o poklicnih boleznih. Ugotavljale so le, da prihaja do poslabšanja vida in do 30-odstotne naglušnosti. Vse to po svoje tudi pove, da je medicina dela pri nas zelo zanemarjena in se nanjo spomnimo v bistvu šele tedaj, ko jo resnično potrebujemo.

Kot je povedal na posvetu v Kranju Jože Miklič, sekretar republiškega odbora sindikata delavcev tekstilne in usnjarske industrije Slovenije, so delovne razmere za omenjene delavke v tekstilni industriji – tkalke, barvarke in predice – dejansko na skrajni meji dovoljenega.

Ropot na delovnem mestu namreč nanese od 90 do 100 decibelov, temperatura je visoka, zlasti poleti, ko doseže od 30 do 40 stopinj Celzija, relativna vlaga je visoka in sicer od 65 do 80-odstotna. Za povrh je izrazito povečan prah glede na surovino in tehnologijo.

Velika spretnost rok

Sam tehnološki proces predenja in tkanja zahteva veliko spretnost rok in vsiljen delovni ritem, saj je delovni čas izkoriščen od 88 do 95-odstotno. Zaradi stoječe in prisilne drže ter zahtevne spretnosti rok imajo delavke po 45. letu starosti bistveno zmanjšano delovno zmogljivost. Ob sodobnejši tehnologiji pa lažjih delovnih mest praktično ni. Sodobnejša oprema namreč fizično delo sicer zmanjšuje, povečuje pa delovni ritem, visokofrekvenčni ropot in zahteva večjo psihično zbranost pri delu.

Ob vseh teh podatkih in dodajšnjih razpravah pa ne moremo mimo ugotovitve, da pomeni beneficirana delovna doba prazvapprav le za-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Povzetek sklepov posveta o beneficirani delovni dobi tekstilnih delavcev v Kranju

Udeleženci posveta so enotno ocenili težke delovne razmere tekstilnih delavk (posebno predic, tkalk in barvark in upravičenost pobude za beneficirano delovno dobo, vendar je potrebno elaborat in dopolnitev elaborata dopolniti s podatki iz delovnih organizacij, ki so jih obravnavali na tem posvetu.

Podpisniki družbenega dogovora o načelih in kriterijih ter osnovah postopka za določevanje delovnih mest, na katerih se šteje zavarovalna delovna doba s povečanjem, so soglasni, da se sedanjí predlog strokovne komisije skupščine SPIZ umakne iz nadaljnjega postopka odločanja za nedoločen čas. Celotna dokumentacija naj se vrne strokovni komisiji; ta naj jo dopolni s podatki, ki jih je dobila na posvetu in bi bistveno pripomogli k odločanju (razne študije s tega področja). Preučiti naj tudi ekonomski, socialni in kadrovski vidik pri beneficiraciji.

Strokovna komisija naj skupaj s predlagatelji, recenzenti in izvedenci tega področja odgovorno opredeli vpliv posameznih prvin, kot so: ropot, prah, mikroklima, prisilna drža, velik ritem dela in spretnost rok, naprežanje vida, nočno delo, invalidnost, predčasna upokožitev in poklicne bolezni, delovne sposobnosti starejših tekstilnih delavk.

Problematika težkih delovnih razmer tekstilnih delavcev družbenega dogovora nalaga družbi, še posebej pa podpisnikom (SPIZ, Izvršni svet skupščine SRS, Gospodarska zbornica Slovenije in RS ZSS) da se z njo celovito seznanijo, jo preučijo in sprejemajo ustrezne ukrepe za dolgoročno in celovito sanacijo razmer in humanizacijo dela tekstilnih delavcev.

silno rešitev težkih razmer, v katerih so predice, tkalke in barvarke. Beneficirana doba pomeni ta hip le obliž za številne krivice (pri tem imamo v mislih predvsem težke delovne razmere pa nizke osebne dohodke), ki so jih preživljale te delavke iz dneva v dan, leto za letom na svojem delovnem mestu, zato pa naj bi šle zdaj – ali pa šele čez nekaj let – v predčasni pokoj.

A kaj storiti s tistimi, ki so šele začele opravljati to težko delo za delovnimi stroji? Pa s tistimi, ki to šele bodo? In ne nazadnje – kaj s tistimi, ki so že upokojene in prejemajo bedno pokojnino, s katero se ne morejo niti preživljati? Očitno je, da je zahteva po beneficirani delovni dobi za predilce, tkalke in barvarke navrgla vrsto vprašanj, na katera bo šele treba odgovoriti.

Kako zmanjšati obremenitev

V strokovnem gradivu je pogosto najti navedbe, da so tehnološki postopki usmerjeni tako, da samo zvišujejo produktivnost in sicer čisto na škodo delavcev. Zato se zdi umestno vprašanje prof. dr. Lajevca, ali ne bi bilo mogoče zmanjšati obremenitev delavk. Ali mora tkalka res delati na 32 statvah in ali mora biti **ritem tako** hiter? Ničesar tudi nismo slišali o možnosti za skrajševa-

nje delovnega časa v tekstilni industriji. In tudi zelo malo o tem, da bi kazalo zmanjšati obremenitve tekstilne industrije, ki je bila vsa leta po vojni zapostavljena, in da bi morali odgovorni v republiki bolj kot doslej poskrbeti za ugodnosti pri uvozu opreme.

Prav tako se zdi, da ni upravičen dvom o tem, ali je za družbo ceneje, če zagotovi beneficirano delovno dobo, ali pa, če izboljša delovne razmere zaposlenih. Nihče pa se pri tem ne sprašuje, kaj je za delavke najboljše danes in kaj bo najboljše jutri. Demagoško sklicevanje na to, da je treba delavcem povedati, kako bo treba dvigovati prispevno stopnjo, zaradi česar bodo osebni dohodki nižji, zbuja osuplost.

Skrajni čas je, da se vprašanja tekstilnih delavk, njihovih delovnih in življenjskih razmer, začnemo lotevati celovito: to pomeni, da v razpravi zajamemo vse, od delovnih razmer prek osebnih dohodkov do kakovosti življenja. O tem, ali sprejeti beneficirano delovno dobo ali ne, pa naj odločijo strokovni argumenti in ne trenutne težavne gospodarske razmere, v katere je zabredla družba in za katere so tekstilne delavke najmanj krive. Vsekakor tudi beneficirana delovna doba ne bi odpravila težkega dela tekstilnih delavk.

Marija Frančeskin

Odprto pismo predsedniku republiškega sveta ZSS Mihiu Ravniku

BENEFICIRANA DOBA TEKSTILNIH DELAVCEV

Akoija za priznanje zavarovalne dobe s povečanim štejetjem – benefikacije delovne dobe tekstilnih delavcev v SR Sloveniji je zavržena, hkrati pa je vsem tekstilcem na območju ožjega dela SR Srbije že priznana, v večini preostalih republik in avtonomnih pokrajin pa je pred sprejetjem.

Mineva dvainštirideset let našega dela v svobodi in prizadevanj, da bi priznali tekstilnim delavcem delovno dobo s povečanim štejetjem na tistih delih in nalogah, ki kvarno vplivajo na delavčevo zdravje in povzročajo invalidnost. Po vojni tekstilci nismo poznali počitka, vse

delovne dneve smo delali v treh izmenah, na proste dni pa udarniško v tovarni ali v mestu pri odstranjevanju ruševin. Mnogo naših delavk in delavcev je zaradi utrujenosti organizma odšlo predčasno v pokoj. Malo jih je dočakalo redno upokojeitev. Vsa ta leta se je tekstilna industrija sama ubadala s svojimi težavami. Nikoli ni predstavljala perspektivne panoge, zato smo tekstilci za razvoj panoge morali skrbeti sami. Nekateri naši vidni politiki so nam očitali, da je to panoga, ki ne spada na območje razvite Slovenije. Bili pa smo v Sloveniji vedno navzoči, kadar je bilo potrebno reševati slabe rezultate v zunanjetrgovinski bilanci. S svojo zastarelo strojno opremo je samo na račun pridnega dela tekstilnih delavcev tekstilna industrija dosegla dobre rezultate na zunanjih, predvsem konvertibilnih trgih. Pri osebnih dohodkih se ta pridnost ni nikoli poznala. V slovenskem prostoru so osebni dohodki tekstilcev vedno zaostajali in še zaostajajo za povprečnimi osebnimi dohodki v preostali industriji. Z uspešnim delom smo si tekstilci prislužili samo priznanje, vendar le besedno. Naši upokojeni delavci, ki so si pridobili pokojnino za svoje delo, živijo na robu socialnih podpirancev. Ali je to prav?

Zaradi težkih delovnih razmer in s tem v zvezi z večanjem števila delavcev-invalidov se je v MTT porodila ideja o dokupu let delovne dobe za tiste delavce-invalidi, ki bi se težko prekvalificirali in se produktivno zaposlili. To smo predlagali v našem prispevku za problemsko konferenco »Delavka v združenem delu« žele pred desetimi leti. S takim načinom smo hoteli omogočiti našim delavcem-invalidom z našo solidarnostjo odhod v predčasen pokoj. Vsa ta prizadevanja niso vedno našla ustrezne podpore pri družbenopolitičnih dejavnikih republike Slovenije. Na težke delovne razmere v tekstilni industriji so naši delegati opozarjali na vseh kongresih Zveze sindikatov Slovenije in Zveze sindikatov Jugoslavije in na 3. konferenci Zveze sindikatov Slovenije.

Strokovnjaki-ergonomi so opravljali merske analize delovnih mest v tekstilni industriji, kjer so vse obremenitve v zvezi z delom tudi izmerili. Rezultat te raziskave je, da so tekstilni delavci, posebej še predice in tkalke, izredno obremenjeni, saj je izkoristek njihovega delovnega časa 90- do 94-odstoten. ob tem pa je izkoristek delovnega časa povprečnega jugoslovanskega delavca 50-odstoten.

S skromnimi sredstvi posodabljam strojno opremo. Problemi obremenitev ostajajo približno enaki, ponekod se obremenitve delavcev z novo tehnologijo še povečujejo, če hočemo ostati konkurenčni na svetovnem trgu.

Pred leti smo se prek ROS naše dejavnosti ponovno vključili v akcijo za priznanje zavarovalne dobe s povečanim štejetjem – benefikacije. Akcija je dobila v Zvezi sindikatov Slovenije in ZS Jugoslavije vso podporo. Rezultati obremenitev tekstilnih delavcev, zajeti v obsežnem elaboratu, so za vse tekstilne delavce Jugoslavije približno enaki; ker strokovna komisija pri Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja ni bila zadovoljna s predloženim gradivom, smo v Sloveniji začeli ponovno zbirati podatke in pripravili slovenski dodatek k elaboratu. Tudi ta dodatek za strokovno komisijo ni bil dovolj. Predlog za beneficirano dobo je bil zaradi pomanjkljive strokovne dokumentacije zavržen. Ne želimo razpravljati o članih te strokovne komisije, vendar menimo, da dela tekstilcev in njihovih delovnih razmer niso videli in jih ne poznajo.

Kako bomo opravičevali dejstvo, da ima tekstilni delavec v Pamučnem kombinatu Vranje, ki dela na primer v tehnološko najsodobnejše urejenih delovnih razmerah v naši državi, priznano delovno dobo s povečanim štejetjem 12 za 15 mesecev oziroma 12 za 14 mesecev v primerjavi z našimi delavci, ki ob 90-odstotni izrabljenosti strojne opreme z veliko težavo in odrekanji pridobivamo sredstva za najnujnejše posodobitve, da še sploh lahko konkuriramo na zunanjem trgu.

Delavci Mariborske tekstilne tovarne Maribor kot člani Zveze sindikatov Slovenije zahtevamo, da se v naši republiki javno pogovorimo o beneficiranju del in nalog v tekstilni industriji ter da tudi vsi tisti, ki zavirajo našo akcijo, javno povedo, zakaj to počno.

Zahtevamo javen odgovor, zakaj smo slovenski tekstilci drugače obravnavani kot drugi!

Predsednik konference Zveze sindikatov sozda MTT
Stanko Mlakar

Smučarski tečaj za delavce delovne organizacije Novoteks

V času šolskih počitnic od 19. 1. 1987 do 23. 1. 1987 je komisija za rekreacijo in šport DO Novoteks organizirala smučarski tečaj, katerega se je udeležilo 77 tečajnikov iz DO Novoteks.

Za poučevanje prvih korakov na snetu sta se potrudila Draga Mislej in Zlatko Zeljko. Za ostale pa so poskrbeli Zdenko Ban, Srečko Ban, Jure Legan in Miha Legan.

Vsak dan smo krenili z avatobusne postaje proti dolenskem smučarskemu središču Gače. Že prvi dan smo se dobro spoznali in prijateljstvo se je iz dneva v dan krepilo. Kljub utrujenosti smo na avtobusu organizirali za otroke »Pokaži, kaj znaš«, pa tudi tovariši smo morali kakšno zapeti. Za dobro vzdušje so poskrbeli tudi ostali odrasli tečajniki.

V četrtek je bilo tekmovanje v veleslalomu. Ob bučnem navijanju so vsi prestali prvo preizkušnjo.

V petek smo pripravili razglasitev rezultatov podobno kot na tekmah za svetovni pokal. V vsaki skupini je zmagovalc prejel lončeni pokal, za drugo in tretje mesto pa praktično nagrado.

Rezultati:

Tečajniki Drage Mislej:

starejši:

1. Kovačič Fanika	26.00
2. Stanešič Marija	26.60

3. Škerlj Milena	27.50
4. Špoljar Majda	27.80

otroci:

1. Žibert Darja	22.30
2. Žibert Romana	23.00
3. Žibert Maja	23.25

1. Mohorič Jože	25.50
2. Praščevič Ika	26.20
3. Gutman Natalija	38.00

vrsta Zlatka Željka:

1. Kapš Andreja	39.50
2. Pitamic Luka	47.30
3. Bele Simon	49.00

Lea Možina je odstopila

vrsta Srečka Bana:

1. Lomovšek Janez	32.50
2. Mohorič Nina	33.00
3. Kavšek Aleš	37.00
4. Pevec Nataša	38.50
5. Florjančič Andreja	38.50
6. Pokljač Saša	41.00

vrsta Jureta Legana: ženske:

1. Praščevič Janja	35.40
2. Kapš Fanika	36.41
3. Šintler Kristina	37.60
4. Željko Marija	38.30
5. Bele Nevenka	40.00

moški:

1. Šintler Hinko	32.65
2. Kocjančič Ivan	33.21
3. Špoljar Aleš	34.60

1. Mikec Mateja	34.30
2. Weinberger Petra	36.50

Damjana Čavlovič odstopila

vrsta Zdenka Bana: deklice:

1. Grlica Klavdija	34.00
2. Smerdu Maja	35.00
3. Šenica Janja	35.00
4. Kos Jasna	36.00
5. Novinec Nina	39.00

dečki:

1. Gutman Klemen	35.00
2. Weinberger Uroš	35.50
3. Špoljar Gregor	37.00
4. Urbas Matej	40.00

vrsta Mihe Legana

1. Seliškar Gregor	28.00
2. Danev Igor	28.18
3. Cesar Emil	28.56

4. Selak Janez	29.80
5. Rožanc Nenad	30.75
6. Bele Janez	31.10
7. Pitamic Živa	33.25

1. Urbas Uroš	31.13
2. Kocjančič Janez	31.23
3. Pavlič Alen	31.72
4. Šintler Uroš	32.97

Po končani razglasitvi smo veseli in zadovoljni krenili v Novo mesto.

Zahvaljujem se vsem tovarišem in tečajnikom za uspešen smučarski tečaj.

Vodja tečaja:
MIHA LEGAN

V ČETRTEM TRIMESEČJU SO DAROVALI KRI

PREDILNICA:

Emilija Zupančič (do sedaj že 16-krat), Vili Verščaj (12), Mile Rajk (47), Martin Avbar (24), Vinko Hribar (26), Alojz Debevc (2), Marjeta Klemenčič (27), Anton Gole (22), Brane Mitag (47), Jožefa Pate, Anton Pate, Jože Kruh, Kupljenik Pavel, Fani Pezelj, Jožica Florjančič, Franc Zupančič in Vida Šenica;

PRIPRAVA:

Rajko Petan (38), Marjana Povše (7), Marija Dvornik (14), Vlado Škodnik (11), Fani Ašič (13), Anton Breznik (12), Karolina Barbič (33), Rudi Andrušičen (23), Martin Pla-

ntan (50), Anton Zajc (10), Franc Iljaž (45), Jana Kovačič (4), Bojan Florjančič (46), Milena Čučnik (21), Zvonka Slak (3), Milena Žibert (25), Ljubica Drkušič (15), Fatima Džananović (12), Alojz Plavec (2), Zdenka Borse (1), Slavica Hrovat (21), Franc Sluga;

TKALNICA:

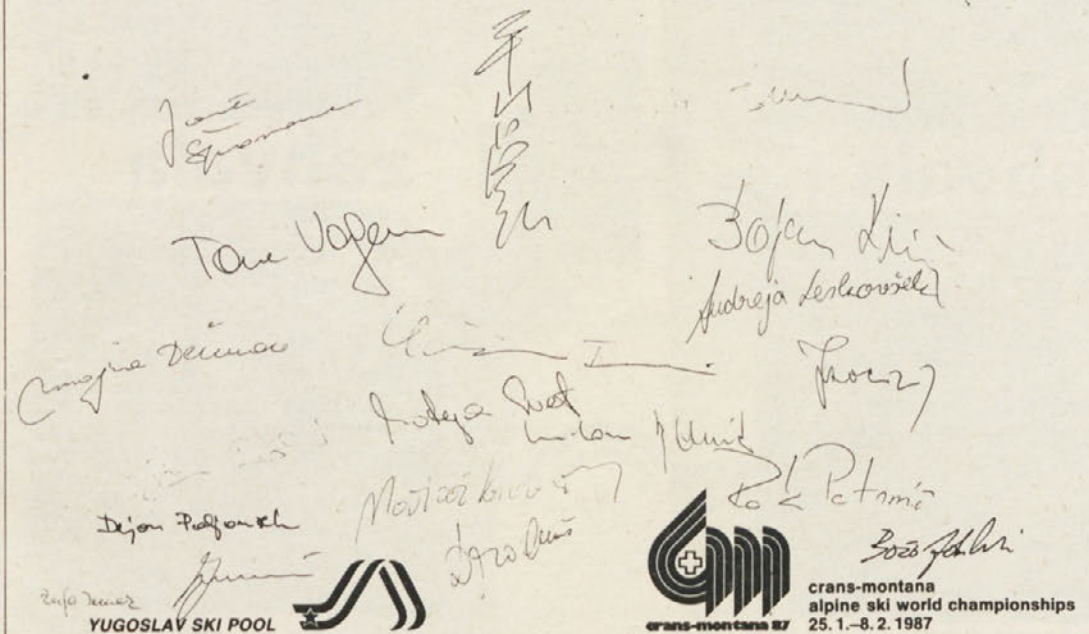
Jože Šmajdek (22), Antonija Zelenković (4), Rudi Redek (30), Zlata Osterman (19), Franc Krakar (33), Danica Starina (7), Pepca Šetina (11), Janez Bukovec (3), Drago Žučak (15), Mihael Bukovec (5), Draga Nedeljko, Bojan Čeh, Pavla Pangre, Drago Vaupotič, Jože Staniša, Anica Ban, Ivan Jakše, Marija Korčič, Anica Kocjan, Ivanka Šmalc, Ivan Kocjančič;

OPLEMENITILNICA:

Martin Kozjan (51), Marija Pavlin (13), Fani Gorenc (12), Fikreta Mihajlovič (11), Metoda Bukovec (9), Ana Bratkovič (8), Rozalija Kebelj (16), Breda Jakše (7), Janez Šinkovec (12), Viktor Avsec (45), Slavko Boglin (47), Ana Kralj (38), Anica Željko (22), Milka Božič (33), Anica Potočar (19), Ljuba Avguštin (38), Rudi Zupan (53), Vida Golob (21), Antonija Rukše (41), Mihaela Turk (18), Marija Pavlič (24), Vera Fartelj (10), Renata Pungerčar (2), Marica Boltez (1), Marija Klemenčič (25), Jožefa Murn (28), Joži Dragan (12), Marija Medic (7), Alojz Matko (18), Dušan Vasič, Ana Springer, Anica Grešak, Tilka Košir, Jožefa Jakše, Fani Pirnar, Stane Makše, Anica Smole;

Smučarske pozdrave s svetovnega prvenstva v Crans-montani
Vam pošilja jugoslovanska alpska smučarska reprezentanca

Yugoslav alpine ski team sends you
many greetings from world championships in Crans-montana

PLETILNICA:

Đino Radolović (16);

INVESTICIJSKO VZDRŽEVALNI SEKTOR:

Bojan Košmrlj (17), Ivan Dragan (15), Vladimir Metelko (1), Martin Može (41), Alojz Kavšček (33), Marjan Korasa (10);

TO TRGOVINA:

Mojca Juršič, Lada Kostrevc;

TO KONFEKCIJA I NOVO MESTO:

Danica Fink (20), Marija Metelko (2), Zofka Klobučar (2), Boža Grabljevec (15), Marija Škedelj (22), Marija Božič (8), Milka Šircelj (5), Anica Slak (2), Rudi Gazvoda (22), Anica Jarc (8), Nevenka Jalševac (3), Olga Bukovinski (1), Jožica Glinšek (22), Martin Radež (23), Jožica Brulc (4), Mevlida Kajič (2), Jožica Murgelj (4), Jože Rozman (32), Marija Miklič (20), Silva Strajnar (13), Marija Gazvoda (8), Zdenka Pust (8), Jože Mitag (38), Jože Mišmaš (53), Dušanka Vovko (18), Marija Drašler (16), Jožica Štrazberger (3), Jože Vrščaj (52), Terzija Drab (3), Aleksandra

Blatnik (12), Jože Novak (27), Anica Jarc (9), Silva Selak (5), Tatjana Klobčar (4), Ana Bedek (14), Pavla Per (5), Rudi Gazvoda (23), Zvonka Kobe, Pavla Drenik, Tone Klemenčič, Majda Golobič, Slavko Lužar;

TO PREDILNICA METLIKA:

Branko Kokalj (9), Marjan Kerč (21), Dušan Božič, Stjepan Korenić, Tomo Grginčič, Marija Cirič, Nada Valič, Marija Gornik, Ružica Krepič (3), Vlado Marentič, Jože Cajnar, Rezka Gregorčič, Martina Geršič, Anica Štefanič;

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Ana Hrnčič (23), Sylvester Tomšič (40), Metod Žagar (16), Marija Rifelj (13), Srečko Lamut (13), Branka Bojanič (15), Stane Hrovat (9), Jožica Pucelj (12), Danica Hrastar (21), Jože Auersperger (3), Martina Zorčič (6), Marija Krakow (4), Slavko Dravinec (31), Anica Hafner (5), Jožica Bohte (5), Sylvester Tomšič (41), Ivan Ašič, Milena Mavsar, Slavka Čeh, Janez Turk, Martina Koračin, Valentin Levstik.

MILENA MAVSAR

Medobčinski sklad
za drage medicinske
instrumente
pri Občinskem odboru
Rdečega križa Novo mesto

zahvala

KONFERENCI OO ZB DO
NOVOTEKS NOVO MESTO
ZA PRISPEVEK

DIN 24.000,-

NOVO MESTO 23.1.1987

Namesto venca za pokojnega DRAGA ŠPRAJCARJA
in pokojnega LEOPOLDA MORELA

Medobčinski sklad
za drage medicinske
instrumente
pri Občinskem odboru
Rdečega križa Novo mesto

zahvala

SEKCIJI UPOKOJENCEV
NOVOTEKS NOVO MESTO
ZA PRISPEVEK

DIN 10.000,-

NAMESTO VENCA ZA
POKOJNEGA ŠPRAJCAR

NOVO MESTO 26.1.1987

Medobčinski sklad
za drage medicinske
instrumente
pri Občinskem odboru
Rdečega križa Novo mesto

zahvala

SEKCIJI UPOKOJENCEV
NOVOTEKS NOVO MESTO
ZA PRISPEVEK

DIN 10.000,-

NAMESTO VENCA ZA
POKOJNEGA MORELA

NOVO MESTO 26.1.1987

Sprehod skozi zadnje desetletje Leto 1980

Začetek osemdesetih let — leto 1980 : ZDA so bojkotirale olimpijske igre v Moskvi, za predsednika ZDA je bil izvoljen Ronald Reagan, oskarja za najboljši film je prejel film Navadni ljudje, prva mesta na svetovnih glasbenih lestvicah so osvojili Pink Floyd, Billy Joel in Blondie, izveden je bil atentat na Johna Lennona.

Poletje 1980 je bilo v znamenju črno belih in modro belih kombinacij, ostale modne barve pa so bile: turkizna, modra, močna roza, zelena, oranžna, vijolična in ciklamna, s tem da so bili aktualni tudi pastelni toni. Materiali, iz katerih so bila narejena oblačila, so bili popelin, pike, frotir, lahek jersey.

Nosili smo predvsem T majice v pastelnih tonih, hlače so bile kratke ali bermuda z razporkom, dolge pa ohlapne čez boke in proti dolžini zožane. Še vedno so se nosili praktični

kombinezoni, modna so bila tudi oblačila inspirirana s tenišom ali indijanskim motivom. Velika moda je postal globok V izrez na hrbtni strani zgornjih delov.

Jesensko-zimska moda je prinesla v kostime ženstvenost, krila so komaj segala čez kolena, krojena so bila ravno ali z gubami, jakne pa so bile brez ovratnika, s šal-ovratnikom ali z malo širšimi reverji. Obleke so bile lahko ravnega kroja z nepoudarjenim pasom ter s podaljšanimi rameni ali pa je bil pas poudarjen, spodnji del pa zvonasto krojen.

Plašči so segali malo čez kolena ali pa so bili 3/4 dolžine, tako da so krila za ped daljša.

Kavbojke so se nosile le iz modrega jeansa in so bile ohlapne ali pa popolnoma oprijete.

Jogging moda je postala zelo priljubljena.

Moda mladih za šolo in prosti čas

Detajl na hlačnici — zadrga.

Thierry Mugler — feminilen kostim

Poletje 1980 — obleka v črno-beli kombinaciji

Jean Paul Gaultier in Jean — Rémy Daumas, vetrovka iz skaja in plastificirana bunda

Zima 1980 — šal in baretko, ravno krojen plašč dolžine pod kolena, ter 3/4 jakna — krilo je za ped daljše.

KSENIJA SKULJ

Alenka Kham — Pičman

Alenka Kham-Pičman je profesorica za risanje in design tekstilij na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo v TOZD Tekstilna tehnologija Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Poleg tega pa se ukvarja tudi s slikarstvom. Diplomirala je na Fakulteti za arhitekturo in na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Trenutno živi v Kranju, dela pa v Kranju, Ljubljani in Parizu.

Do sedaj je imela 17 osebnih razstav v Švedski, Jugoslaviji, Franciji in Avstriji ter prek 60 skupinskih razstav v Jugoslaviji, Italiji, Franciji, Avstriji in Tuniziji. Sodelovala je na mnogih slikarskih kolonijah v domovini in tujini. Njena dela so v javnih in privatnih zbirkah in galerijah — Jugoslaviji in tujini. Za svoje delo je prejela več nacionalnih nagrad.

Naše sodelovanje z njo poteka predvsem na njenem poklicnem področju, to je na FNT-oddelek za tekstilno tehnologijo, kjer študirajo tudi naši študenti. Z njeno pomočjo smo pridobili precej informacij o naših sedanjih študentih in upamo, da bo tako tudi v bodoče, kar nam bo pomagalo pri boljšem vodenju politike pridobivanja novih kadrov s te fakultete.

Tovarni Novoteks Novomesto
kadrovernemu oddelku in vsem v
spomin na Paris 86 in
febru 87

Alenka Kham Pičman

CEPLJENJE PROTI TETANUSU Tetanus je bolezen necepljenih

Tetanus ali mrtvični krč je nalezljiva bolezen. Povzročajo jo bacili, ki je povsod okoli nas. V organizem pride pri poškodbah. Za okužbo je dovolj že čisto majhna ranica na koži — torej vsakodnevne poškodbe, na katere sploh nismo pozorni. Tetanusni bacili izločajo strup, ki sodi med najmočnejše naravne strupe in prizadene živčevje. Prizadetost živčevja se kaže tako, da so mišice bolj toge in že zelo majhni dražljaji (n. pr. dotik) povzročijo hude krče. Krči se lahko razširijo na dihalne mišice in glasilke ter bolnika zadušijo. V še hujših primerih so lahko prizadeti tisti centri, ki skrbijo za pravilno delovanje srca — bolnik lahko umre zaradi odpovedi krvnega obtoka. Bolezen je zelo huda, dolgotrajna in se lahko kljub vsej moderni medicini konča usodno, s smrtjo.

Edina zares učinkovita zaščita pred tetanusom je cepljenje. Nasploh je tetanus bolezen necepljenih. Cepljenje je obvezno za otroke in mladino do dopolnjenega 19. leta starosti. Moški so ponovno cepljeni v JLA. Cepljenje je obvezno tudi v primeru poškodb. Kompletno cepljenje sestoji iz treh doz cepiva: druga se da 4 — 6 tednov, tretja pa 6 — 12 mesecev po prvi. Cepivo se da pod kožo na nadlahti.

Sistematično cepljenje mladine se je v Sloveniji pričelo leta 1951.

V zadnjih letih se opaža, da obolevajo predvsem starejši ljudje in to necepljeni. Zaradi takšnega ugotavljanja je Svetovna zdravstvena organizacija priporočila, naša zakonodaja pa uzakonila cepljenje vseh ljudi, starih 40 ali več let. Cepljenje je torej obvezno.

Obvezniki so torej vsi občani, stari 40 ali več let, ki še niso bili cepljeni. Za necepljene veljajo:

- vsi, ki niso bili cepljeni,
- vsi, ki ne morejo predložiti dokaza (ni dokumentacije).

Priprava in izvedba cepljenja je v SRS Sloveniji poverjena regionalnim zavodom za socialno medicino in higieno. V občini Novo mesto — bo cepljenje potekalo po krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Obveščanje bo javno in osebno.

Ker je obveznikov veliko (skoraj 19.000), bo potrebna disciplina. Tisti, ki ne bodo prišli na cepljenje, bodo vabljeni na Zavod za socialno medicino in higieno v Novem mestu. Nedisciplinirane se lahko prijavi in zagrožena je denarna kazen od 5000 do 30.000 din.

S seboj prinesite zdravstveno izkaznico.

CEPLJENJE JE OBVEZNO IN BREZPLAČNO.

**ZAVOD ZA SOCIALNO MEDICINO
IN HIGIENO NOVO MESTO**

Zaključek 25., jubilejnih delavskih športnih iger občine Novo mesto

V četrtek, 15. 1. 1987, je bil slavnostni zaključek 25. DŠI občine Novo mesto. Bila so podeljena odličja za posameznike in ekipe.

Delovna organizacija Novoteks je nastopala v vseh disciplinah, razen v teku na smučeh, in zasedla v moški konkurenci 5. v ženski pa 6. mesto.

V skupnem seštevku moških in žensk je DO Novoteks zasedla 5. mesto, kar je za 2. mesti boljše kot prejšnje leto. Lahko smo zadovoljni s tako uvrstitvijo. Če pa bi sodelovali še v tekih, bi lahko prejeli pokal za 3. mesto. Pri posameznikih velja pohvaliti Matija Belaviča, ki je dosegel 1. mesto v metu bombe in sodeloval skoraj v vseh disciplinah, enako velja za Tineta Filipa, ki je v pikadu zasedel drugo mesto.

Za konec še zahvala vsem, ki so zastopali barve DO Novoteks in so s svojim trudom pripomogli k vidni uvrstitvi, saj je nastopilo 20 ekip.

MIHA LEGAN

V DOMAČI LEKARNI

KAMILICE — so univerzalno zdravilo in odlično dezinfekcijsko sredstvo.

BALDRIJAN — je imenitno pomirilo, uživamo ga, kadar smo nervozni ali kadar ne moremo spati.

BEZEG je vedno dobro imeti doma, ker povečuje odpornost in zbija vročino.

ARNIKA naj tudi ne manjka — je znan antiseptik in celi rane.

BELA OMELA skrbi za urejanje krvnega tlaka in krepi srce.

ČESEN je naravni antibiotik, poleg tega zdravi črevesje in želodec, poživlja krvni obtok, krepi razsodnost...

LIPA povečuje odpornost in pospešuje izločanje vode.

LAN skrbi za dobro prebavo in zdravi želodčne težave.

GLOG poživlja srce in širi ožilje.

BUČE so odlično zdravilo, če imamo težave z mehurjem ali prostato.

Na sprehodnih in izletih lahko naberejo mnoga zelišča, ki pomagajo odpravljati najrazličnejše težave. Včasih se jih nabere celo preveč.

Kaj zavreči in kaj ohraniti v domači lekarni?

Strokovnjaki pravijo, da naj bi imeli v domači zdravilni omarici na zalogi vsaj deset zelišč, pomembnih za vsakdanjo rabo. Kaj naj bo med njimi?

KO PRIDEJO GOSTJE

Kadar pričakujemo goste, radi ponudimo kaj posebnega, nekaj, česar ni vsak dan v loncu. Delo si olajšamo, če najpotrebnejše pripravimo že dan pred obiskom ali pa žrtvujemo urico jutranjega spanja. Splača se.

JAJCA Z BAZILIKO (predjed):

ZA 4 OSEBE POTREBUJEMO: 4 jajca, 4 žlice olja, 2 šopka bazilike, sol, muškatni orešek, žlico belega vinskega kisa, strok česna.

Surova jajca na ožjem vrhnem delu rahlo natremo in naredimo približno 2 cm veliko odprtino. Vsebinsko previdno prezračimo v skodelo, lupine pa tako izperemo pod vročo tekočo vodo in jih postavimo na suho krpo, da se dobro odcedijo. Odcejene lupine v notranjosti premažemo z dvema žlicama olja in jih razporedimo v jajčne podstavke (ne smejo biti iz plastike). V vsako lupino damo štiri lističe bazilike. Jajca stopemo, jih začnimo s soljo in muškatnim oreškom in z mešanico napolnimo lupine. Premešamo s slamico ali leseno paličko, da se lističi bazilike enakomerno razdelijo. Podstavke z jajci postavimo v plitvo kozico in prilijemo toliko vode, da so jajca z njo napolnjena. Čez kozico povežemo pokrovko in počasi dušimo 20 minut. Ohladimo. Ustanek bazilike sesekljamo (štiri lističe prihranimo) in pomešamo s kisom, soljo in drobnost sesekljanim česnom. Premešamo tudi preostalo olje. Ohlajena jajca prerežemo po dolžini, jih razporedimo na krožnik, prelijemo z omake in okrasimo z lističi bazilike.

Izmenoma plasti krompirja, zelišč in sira (250 g). Nekaj zelišč prihranimo. Vsako plast pokapamo z oljem ali potresemo s kosmiči mase. Na vrhu naj bo krompir. Jed prelijemo z vinsko mešanico, prekrijemo s folijo in pri 200 stopinjah pečemo približno eno uro. Ponudimo s preostalimi zelišči in sirom.

BLAZINICE Z ROQUEFORTOM

ZA 8 OSEB POTREBUJEMO: 4 liste listnatega testa, 1 rumenjak, kozareček sladke smetane (200 g), 100 g sira roquefort (ali sira podobne vrste), malo cayennskega popra, 80 g gomoja zelene, 4 oranže, 3 žlice portskega (ali podobnega) vina, nekaj listov lepe mehke solate.

Listnato testo odvajamo, vsako plast prerežemo napol in premažemo z rumenjkom (rob naj ostane nepremazan, sicer se testo ne bo dvignilo). Pekač obložimo s pooljeno folijo, razporedimo nanj testo in ga pri 180 stopinjah pečemo približno 20 minut. Smetano trdno stepemo, jo zmešamo s sirom (pretlačimo vse skupaj skozi sito) in začnimo s cayennskim poprom. Primešamo drobno nasekljano zeleno. Olupimo oranže (z lupino vred odstranimo tudi grenkljato belo kožico). Z ostrim nožem razrežemo sadeže na tanke rezine ali kocke in jih pokapamo z vinom. Ohlajeno testo narežemo na pravokotne rezine.

Polovico rezin obložimo s solatnimi listi in smetanovim nadevom in čeznje razgrnemo drugo polovico testenih kock. Vse skupaj obložimo z rezinami oranž.

KROMPIR Z VINOM

ZA 4 OSEBE POTREBUJEMO: 500 g krompirja, sol, 150 ccm belega vina, 3 jajca, strok česna, muškatni orešek, malo cayennskega popra, 400 g grobe skute ali kakšnega drugega svežega sira, 50 g mešanih zelišč (krebujlica, peteršilj, koprc, janež, origano...) 50 g mase ali margarine.

Krompir (neolupljen) kuhamo v slani vodi 20 minut. Preljemo ga z mrzlo vodo in olupimo, potem ga narežemo na rezine. Vino stepemo z jajci, strtim česnom, naribanim muškatnim oreškom, cayennskim poprom in soljo. Sir damo na cedilo, da se odteče. Manjši pekač ali nepregorno posodo obložimo s pergamentnim ali pooljenim papirjem in nalagamo vanj

TUDI POZIMI TEKNE SKUTA

Skuta vsebuje veliko polnovrednih beljakovin, ki enakovredno nadomeščajo beljakovine iz mesa in jajc. Metionin v skutni beljakovini (življenjsko važna aminokislina) skrbi za normalno presnovo oziroma prebavo maščob in je edina aminska kislina, ki ščiti in podpira delovanje jeter. Prav tako varuje pred arteriosklerozo. Tudi če uživamo skuto v večjih količinah, ne povzroča v črevesju gnilobnih procesov, kot se rado dogaja pri obilnem uživanju mesnih in jajčnih beljakovin. Ravno nasprotno — skuta črevesne motnje (zlasti tiste, ki nastanejo zaradi uživanja antibiotikov) odpravlja. Mlečna kislina v skuti je namreč odlično sredstvo proti gnitjem in zaostankom v črevesju. Skuta vsebuje zelo malo soli in je zato odlično živilo pri dietah zaradi obolenj srca, ožilja in ledvic. S skuto pokrijemo (če je pojemo 30 dag na dan) tudi polovico dnevne potrebe po vitaminih iz skupine B.

Prav tako je v skuti veliko kalcija in sorazmerno zelo malo maščob, v njej je tudi zelo malo holesterola. Skuto moramo hitro uporabiti, ker se tudi hitro pokvari. Hranimo jo v hladilniku v porcelanasti skledi in pokrito, nikar pa je ne puščamo v plastičnih vrečkah. Ker se hitro navzame tujih vonjev, je ne hranimo blizu močno dišečih živil ali začimb.

OBVESTILO O LETOVANJU V POČITNIŠKIH KAPACITETAH DO NOVOTEKS V LETU 1987

V letošnjem letu bomo lahko letovali v počitniških hišicah v Sabunikah pri Zadru, počitniškem domu v Selcah, dveh garsonjerah v Piranu, desetih prikolicah, dveh bivalnih kontejnerjih, ki sta postavljena v Lanterni pri Poreču in koči na Veliki planini.

1. SABUNIKE

V Sabunikah pri Zadru je v osmih vrstnih hišicah na voljo 36 ležišč, v štirih enotah po pet ležišč in štirih enotah po štiri ležišča. Vsaka enota ima svojo kuhinjo in spalni prostor ter sanitarije. S seboj moramo prnesti posteljno perilo, kuhinjske krpe in čistila. Vsa potrebna živila lahko nakupimo v naselju ali v Ninu, ki je od Sabunik oddaljen 3 km.

2. POČITNIŠKI DOM SELCE

V domu, ki leži 200 m od morja s peščeno plažo, je na voljo 37 ležišč, v sedmih posameznih enotah in dveh, ki se po potrebi lahko združita v eno. Vsaka enota ima dva prostora, kuhinjo in spalni prostor ter sanitarije. S seboj moramo prnesti posteljno perilo, kuhinjske krpe in čistila. Dom ima urejeno parkirišče in za stavbo nekaj prostora, kjer bomo lahko ob večerih posedeli. Tu se bodo lahko igrali tudi otroci.

3. PIRAN

Za letovanje v Piranu sta na voljo dve garsonjeri, oddaljeni od morja 100 m. V vsaki garsonjeri so štiri ležišča, kuhinja in sanitarije. S seboj moramo prnesti le posteljno perilo, kuhinjske krpe in čistila.

4. PRIKOLICE

1. AVTOKAMP III PADOVA RAB

Na Rabu bomo lahko letovali v treh prikolicah. Avtokamp je oddaljen od mesta Raba 1 km. Vse potrebno bomo lahko nakupili v samem kampu, kjer so samopostrežna trgovina, tržnica, mesarija in restavracija. Plaža je peščena, v morju je mivka, zato je ko-

panje zelo prijetno za majhne otroke.

2. AVTOKAMP NJIVICE NA OTOKU KRKU

V avtokampu so postavljene tri prikolice. Otok Krk je zelo priljubljen za letovanje zaradi bližine in ni vezan na trajekt. V kampu sta trgovina in restavracija.

3. AVTOKAMP SELCE

Tu so postavljene štiri prikolice. V kampu sta trgovina in restavracija ter možnost rekreacije.

5. AVTOKAMP LANTERNA PRI POREČU

V avtokampu Lanterna pri Poreču sta na voljo dva bivalna kontejnerja. V vsakem kontejnerju so štiri ležišča, manjša kuhinjska niša z jedilnico ter posebej spalnica in sanitarije. Pred vhodom je baldahin, v katerem lahko posedimo na vrtni sedežni garnituri.

6. VELIKA PLANINA

V koči na Veliki planini lahko letujemo skozi vse leto. Koča je od gondolske postaje oddaljena le nekaj minut. V treh sobah je na voljo deset ležišč. V kuhinji in sobah je na razpolago vsa potrebna oprema in posteljno parilo. S seboj

je potrebno oprinesti le kuhinjske krpe in čistila.

TERMINI

Počitniški dom Selce, prikolice Selce, prikolice na Krku, bivalna kontejnerja v Lanterni, Piran in koča na Veliki planini po sedem nočin. Menjava je ob sobotah, in sicer:

od 13. 6. — 20. 6.
20. 6. — 27. 6.
27. 6. — 4. 7.
4. 7. — 11. 7.
11. 7. — 18. 7.
18. 7. — 25. 7.
25. 7. — 1. 8.
1. 8. — 8. 8.
8. 8. — 15. 8.
15. 8. — 22. 8.
22. 8. — 29. 8.
29. 8. — 5. 9.

Počitniške hišice Sabunike in prikolice na Rabu po devet nočin:

od 18. 6. — 27. 6.
27. 6. — 6. 7.
6. 7. — 15. 7.
15. 7. — 24. 7.
24. 7. — 2. 8.
2. 8. — 11. 8.
11. 8. — 20. 8.
20. 8. — 30. 8.
30. 8. — 8. 9.

Menjava za kočo na Veliki planini ostane, tako kot med letom, ob 12. uri, v vseh ostalih počitniških enotah pa ob 10. uri.

Cene za letovanje ter turistična taksa, ki se plača posebej, bodo objavljene v Glasilu v marcu 1987.

NAVODILA ZA RAZ- POREJANJE DELAV- CEV ZA LETOVANJE V POČITNIŠKIH KA- PACITETAH

1. V času kolektivnega dopusta vseh treh konfekcij se polovica teh kapacitet odstopi tem temeljnim organizacijam.

2. V sezoni od 27. 6. do 30. 8. 1987 se dvakrat zaporedoma upošteva prijava delavca, če sta v delovni organizaciji zaposlena oba zakonca; če pa je v delovni organizaciji zaposlen en zakonec, se prijava upošteva vsako drugo leto. V sezoni imajo prednost prosilci s šoloobveznimi otroki. Prosilci morajo zagotoviti polno zasedenost kapacitet.

Znesek za plačilo prijavljenih nočin bomo odtegovali v treh zaporednih mesečnih obrokih od osebnega dohodka za junij, julij in avgust.

Izpolnjene prijave sprejemajo obratne pisarne in kadrovsko-spolni sektor (referent za družbeni standard) do 15. marca 1987. Kasnejših prijav ne bomo upoštevali.

DARJA NOVINEC

PRIJAVA

za letovanje v Sabunikah, Selcah, Piranu, prikolicah v avtokampu III Padova na Rabu, avtokamp Njivice na Krku, avtokamp Selce, avtokamp Lanterna pri Poreču in koči na Veliki planini.

Ime in priimek _____

TOZD, sektor, oddelek _____

Letni dopust želim izrabiti v času od..... do..... to je nočnin, v.....

Poleg mene bodo letovali še naslednji družinski člani:

Ime in priimek	datum rojstva	sorodstvo	zaposlen pri
----------------	------------------	-----------	--------------

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Prosimo vas, da točno napišete leto zadnjega letovanja v počitniških kapacitetah ter prijavo izpolnete z vsemi zahtevanimi podatki, sicer je ne bomo opoštevali.

Pripis prijavljenca:

Datum: _____

Prijave oddajte najkasneje do 15. marca 1987 v obratni pisarni ali v kadrovsko-splošnem sektorju pri referentu za družbeni standard.

Datum sprejema: _____

KADROVSKE NOVICE

V januarju so se v naši delovni organizaciji zaposlili naslednji novi delavci:

TOZD TKANINA

DE barvarna: DJURANOVIČ MIRKO

DE priprava: BREGAR SILVO, KITANOVIČ MARJAN

DE tkalnica: KOS POLONCA, RAPUS BRANKO, KOVAČIČ BRANKA

DE oplemenitilnica: ŠMAJDEK MIRA

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Kadrovsko splošni sektor: ŠINKOVEC JOŽICA

Prodajni sektor: PRODA-NOVIČ KOSTA

TOZD KONFEKCIJA:

S 1. 1. 1987 smo pri regionalni zdravstveni skupnosti prijavi delavce, ki so prišli v TOZD Konfekcijo iz KR-OJAČA. To so:

KOPAR VLASTA, PAVLIČ MIHAELA, BERKOP-PEC BOŽA, MIHALIČ MI-LENA, ZORKO ANTONI-JA, KAVŠEK ANICA, VOL-ČJAK DARINKA, MILAN-KOVIČ JELKA, GOLEŠ DRAGICA, KASTELIC VI-KTOR, VEHAR JOŽICA, BADOVINAC MARIJA, DANČULOVIC MIRA, ŠTA-MFELJ FANI, PODKRIŽ-NIK MARINKA

V istem času so našo delovno organizacijo zapustili:

TOZD TKANINA

DE tkalnica: STARINA DANICA, LUŽAR EDO

Investicijsko vzdrževalni sek-tor: PLESKOVIČ MIRAN, PLUT MILAN

TOZD KONFEKCIJA:

KOČJAŽ DARINKA, JO-VETIČ DANICA

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Finančno računovodski sek-tor: DULAR MAJDA

UPOKOJILA STA SE NAŠA DELAVCA:

HRIBAR JOŽEFA (nabav-ni sektor)

HUDOKLIN JANEZ (DE barvarna)

PRERAZPOREJENI SO BILI:

ŠINKOVEC JOŽICA iz kadrovsko splošnega sektorja v DE šivalnica

JAKŠE TATJANA iz DE barvarna v DE DE oplemeni-tilnica

HRIBAR VINKO iz DE barvarna v DSSS — nabavni sektor

VIDA KOLENC

Prvič v operi

Opera! Mogočna hiša. Ogledali si bomo predstavo Don Pasquale. V ljubljanski operi sem prvič. Zato si ogledam stavbo zunaj in znotraj. Kakšni lestenci! Posedemo v prve klopi. Zagledam orkester. Joj, so veliki bobni! Sedaj se orkester pripravlja. Utihamo. Za zavesami so igralci. Predstavijo se na svoj način.

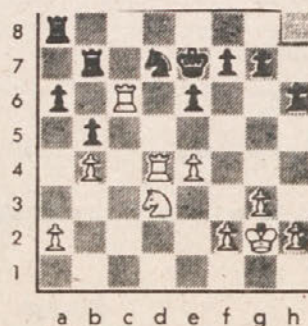
Predstava teče zelo dolgo. Med njo je bilo nekaj pavz. Prihaja konec. Ves sem na trnih. Na koncu se jim zahvalimo z velikim aplavzom. Ko odhajamo, še enkrat pogledam nazaj. Nato poiščem to-varišico in skupaj izginemo v noč.

Zarabec Simon, 5. c
OŠ XII. SNOUB Bršljin

ŠAH

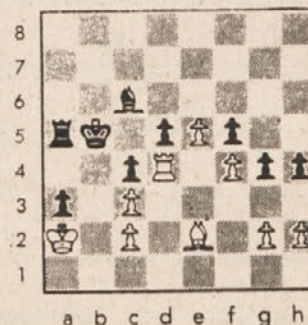
Napake pri preračunavanju

Vse šahovske partije bi se končale remi, če eden izmed tekmecev ne bi bil naredil napake. Ločimo več vrst napak. Ene izmed najbolj pogostih so napake pri preračunavanju. Veliko večino partij dobijo tisti šahisti, ki znajo dlje in bolj točno preračunavati.

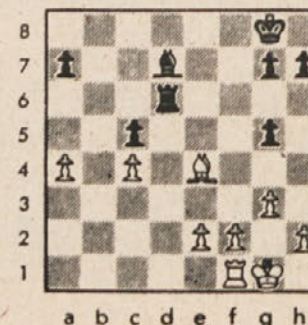
V poziciji na diagramu je črni igral 1... Tb6, računajoč, da bo po 2. Td7: + Kd7:, 3. Tb6: Kc7 osvojil kvaliteto. Toda prezrl je, da beli namesto 3. Tb6: lahko takoj zmaga s 3. Se5 +. Zato pa bi se črni s 1... Taa7 lahko uspešno bojeval naprej. Usodna napaka pri preračunavanju.

Pri preračunavanju moramo biti posebno pozorni na razne vezave.

Črni nima realnih možnosti za zmago, z remijem pa se noče sprijazniti. 1... Ka4?, 2. Ld3! Tb5 Kmeta na f5 črni ne more braniti, ker bi po 2. ... La7, sie-dilo 3. Lc4: 3. Lf5: Tb2 +, 4. Kal g3, 5. hg3: hg3:, 6. Lg4 Kb5, 7. Ld1

Dva vezana prosta kmeta belega bosta odločila partijo. Še dodatno opozorilo: igra na zmago v enostavnih remi pozicijah je pogosto nam samim v škodo.

Primer je iz partije Euwe : Aljehin (dvoboj za SP 1931)

V tej partiji je črni osvojil kmeta za ceno vezave, računajoč, da se bo »razvezal«. Toda uštel se je.

1... La4

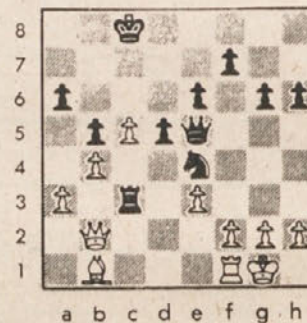
Bolje je bilo 1... Td2 ali 1... Ta6

2. Ld5+ Kf8, 3. Ta1 Ta6, 4. Ta2! S tem je beli posredno zaščitil tudi trdnjavo na a2 — črni ne sme igrati 4... Lb5, zaradi 5. cb5: — črni te poteze pri preračunavanju ni opazil.

4... Ke7, 5. f4 gf4:, 6. gf4: Kf6. Po 6... Tg6+ bi se črni sicer razvezal, toda v tistem trenutku je že izgubljen.

7. e4 g5, 8. f5 h5, 9. h4 gh4:, 10. Kh2 Kg5, 11. Kh3 in črni se je vdal že po nekaj potezah.

Naloga:

Aljehin : Capablanca (Buenos Aires, dvoboj za SP 1927)

Beli je na potezi. Ali lahko izkoristi vezavo trdnjave s kraljico?

Rešitev: Beli lahko izkoristi vezavo trdnjave s kraljico na naslednji način: 1. f4 Dg7, 2. Le4: de4:, 3. Tf2 in črni ne more preprečiti 4. Tc2 z dvojn timer napadom na črno trdnjavo.

KSENIJA SKULJ

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem Društvu invalidov Novoteks za omogočeno rekreacijo v Zdravilišču Šmarješke Toplice.

KRISTINA ŠVIRT

ZAHVALA

Vsem, ki so nam omogočili rekreativno zdravljenje v Šmarjeških Toplicah v januarju 87, se iskreno zahvaljujemo.

Udeleženci zdravljenja

Ob praznovanju 8. marca, dneva žena, čestitamo vsem članicam aktiva invalidov DO NOVOTEKS.

Aktiv invalidov NOVOTEKS

GLASLO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2200 izvodov.

Glavni in odgovorni urednik: Zvone Preskar. Izdajateljski svet: Miro Jovič (predsednik), Slavko Kavšek, Franc Brezovar, Jelica Spasovski, Jože Starešnič, Rudi Vlašič, Jože Zorc, Mojca Juršič, Marjan Podlogar, Majda Dular in Zdenka Židanik. Uredništvo: Novoteks Novo mesto, Foersterjeva 10 — Časopisni stavek, filmi in prelom DIC Novo mesto, TOZD Grafika, tisk Tiskarna Novo mesto.